

Abstrakt

Předkládaná rigorózní práce (práce) pojednává o právní úpravě nejvyšší auditní instituce na našem území. Úkolem Nejvyššího kontrolního úřadu je prověřovat orgány veřejné moci, zda nakládají s veřejnými zdroji (v souladu s právními předpisy) účelně, hospodárně a efektivně. Výsledkem činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu jsou tzv. kontrolní závěry. Vzhledem k tomu, že NKÚ není nadán exekutivními pravomocemi, nevedou výsledky jeho činnosti ke zjednání nápravy přímo. Nejvyšší kontrolní úřad poskytuje především zpětnou vazbu o hospodaření státních institucí Parlamentu České republiky, vládě, kontrolované osobě a s ohledem na skutečnost, že se kontrolní závěry zveřejňují tak i široké veřejnosti. Přispívá svou činností ke stabilitě a příznivému vývoji státu, proto je důležité, aby byl vytvořen kvalitní právní rámec poskytující nejvyšší auditní instituci dostatek kompetencí a pravomocí k řádnému naplňování svých cílů.

Na začátku se zabývám zařazením Nejvyššího kontrolního úřadu do systému kontrol veřejné správy. Dalšími subjekty podílejícími se na kontrole veřejné moci jsou správní orgány, Parlament, soudy, veřejný ochránce práv (ombudsman) a okrajově také soukromé fyzické a právnické osoby, jež se na kontrole podílejí prostřednictvím individuálních a kolektivních podání.

V další (druhé) části podrobně popisují vývoj právní úpravy nejvyšší auditní instituce na našem území od vzniku prvního auditního orgánu, Dvorské účetní komory, až do současnosti. Následuje zevrubný rozbor aktuální legislativy zabývající se činností NKÚ včetně analýzy vzájemných vztahů s dalšími ústavními orgány: Poslaneckou sněmovnou, Senátem, prezidentem republiky, vládou a Českou národní bankou. Čtvrtá kapitola se zabývá mezinárodními dokumenty: Limskou deklarací, Mexickou deklarací a Etickým kodexem, které obsahují mezinárodní standardy, jež mají sloužit zákonodárci jako vodítko při tvorbě kvalitnější legislativy v oblasti auditu veřejných institucí. Následně popisují úpravy v okolních státech (Německo, Polsko, Rakousko a Slovensko), které porovnávám s naší právní úpravou.

Cílem mé práce bylo vytvoření široké pramenné základny pro legislativní podněty, které by obstály jak při mezinárodním srovnání, tak z hlediska historických souvislostí. Nakonec uvádím komplexní návrh legislativních změn, který by přesněji upravoval vztah mezi zákonem o NKÚ a Ústavou, organizaci, působnost, pravomoc a postavení Úřadu, a snažím se o nalezení výstižnějšího názvu české nejvyšší auditní instituce.